

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๗/๒๕๕๓

วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายสารินทร์ สะอีดี้ ใจใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร
ประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง
ยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า

ข้อ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ได้
กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน
ทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจากการตรวจสอบปรากฏว่าในปีงบประมาณ
๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๓๕,๐๕๐,๐๒๔.๖๕ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์
ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
จำนวน ๒๔ ราย ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จำนวน ๒๔ ราย ดังกล่าว
มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนด
เกณฑ์รายได้ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์
๒๕๕๓ แต่จากการตรวจสอบปรากฏว่านายสารินทร์ สะอีดี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
ผู้ถูกร้อง ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนดและมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงนายสารินทร์ สะอีดี้ เพื่อให้ชี้แจง
ข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว รวม ๔ ฉบับ

ฉบับที่ ๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๓/๔๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ฉบับที่ ๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๓/๑๐๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

ฉบับที่ ๓ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๓/๓๕๗ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ฉบับที่ ๔ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๓/๔๕๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

หนังสือฉบับแรกได้ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และหนังสืออีก ๓ ฉบับ ได้ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับถึงนายสารินทร์ สะอีดี้ ตามภูมิลำเนา ณ บ้านเลขที่ ๒๖/๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลลิคิล อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักบริหารการทะเบียนกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๓ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้รวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องนี้ ดังนี้

(๑) สำเนาภาพถ่ายหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ที่ ยล ๕๑๐๐๑/ว ๑๗๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่องการแสดงบัญชีทรัพย์สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาทราบว่างค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้หรืองบประมาณเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท (รวมเงินอุดหนุน เงินสะสมและเงินกู้) ดังนั้น ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาทุกท่าน มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

(๒) สำเนาภาพถ่ายบัญชีรายชื่อผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ซึ่งมีลายเซ็นผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ๒๕ คน รวมทั้งนายสารินทร์ สะอีดี้ ผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

(๓) สำเนาภาพถ่ายระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาในปี ๒๕๕๓ รวม ๓ ครั้ง ซึ่งมีญัตติเรื่องการขออนุมัติจ่ายขาดเงินสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

(๔) สำเนาภาพถ่ายหนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ค่วนที่สุด ที่ ยล ๕๑๐๐๑/๑๖๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่องการประชุมชี้แจงการแสดงบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยแจ้งให้ประธานชี้แจงเรื่องการยื่นบัญชีฯ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๕๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่านายสารินทร์ สะอิดดี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ประกอบประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ แต่นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กำหนด แม้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. จะได้มีหนังสือแจ้งให้ทราบถึงหน้าที่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว และให้ชี้แจงเหตุผลที่ยังมิได้ยื่นบัญชี รวม ๔ ครั้ง ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ฉบับลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ ฉบับลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ และฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ แล้วก็ตาม แต่นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง ก็มิได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ หรือดำเนินการยื่นบัญชีฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กำหนด

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และให้นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเรื่องรายได้ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ระบุไว้ในรายละเอียด กล่าวคือ ผู้ถูกร้องทราบเฉพาะรายได้ในแต่ละปีที่น่ามารวมแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ยังไม่ถึงเกณฑ์หนึ่งร้อยล้านบาท แต่ไม่ได้นำเงินสะสมที่มีอยู่มารวมไว้ ซึ่งผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ถามผู้ใดในเรื่องรายละเอียดของรายได้ที่ต้องรวมเอาเงินสะสมมาคิดด้วย ผู้ถูกร้องไม่ได้มีเจตนาหรือจงใจปฏิบัติขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพียงแต่เข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเท่านั้น

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องมิได้ตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างไร

รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำความผิดดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ

มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำความผิดดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี

กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปรากฏว่าในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๓๕,๐๕๐,๐๒๔.๖๕ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ แต่ปรากฏว่านายสารินทร์ สะอิดดี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาผู้ถูกร้อง ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ภายในเวลาที่กำหนดและมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงนายสารินทร์ สะอิดดี เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว รวม ๓ ฉบับ นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้อง ก็ไม่ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า นายสารินทร์ สะอิดดี ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ หรือไม่

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจว่าในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือไม่ถึง ๑๐๐ ล้านบาท ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ภายในกำหนดขณะเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา แต่ได้ยื่นบัญชีฯ หลังจากพ้นกำหนดแล้ว ๔๐๐ วัน

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ ภายในกำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) จริง จึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ ผู้ถูกร้องทราบว่ายังไม่ได้ยื่นบัญชีฯ

ตามที่กฎหมายกำหนดและขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงรวม ๓ ฉบับ ซึ่งผู้ถูกร้องก็ไม่ปฏิเสธว่าไม่ได้รับหนังสือดังกล่าวจึงต้องฟังว่าผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว นอกจากนั้นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาคนอื่นๆ ทุกคนได้ยื่นบัญชีฯ ถูกต้องครบทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายราชพรที่ปริคนะ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้ถ้อยคำกับ ป.ป.ช. ว่า ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเกี่ยวกับงบประมาณ นายราชพรได้แจ้งให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่มีรายได้ทั้งสิ้น ๑๓๕ ล้านบาท สมาชิกทุกคนจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อ ป.ป.ช. ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญที่สมาชิกทุกคนที่เข้าประชุมจะต้องรู้จะปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่ทราบไม่ได้ และการประชุมดังกล่าวผู้ถูกร้องก็เข้าประชุมด้วย นอกจากนั้น นายอาชีส เบ็ญหาวัน นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาได้ให้ถ้อยคำกับ ป.ป.ช. ว่า เมื่อได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกร้องยังไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ขอให้แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ นายอาชีส จึงเตือนให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีฯ และ นายชุกาโน มะทา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ชี้แจงกับ ป.ป.ช. ว่า เมื่อทราบว่าผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ จึงได้เตือนให้ผู้ถูกร้องรีบยื่นบัญชีฯ โดยเร็ว

เมื่อฟังได้ว่าผู้ถูกร้องทราบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่มีรายได้กว่า ๑๐๐ ล้านบาทแล้วผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่รู้และไม่เชื่อว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่มีรายได้ตามปีงบประมาณไม่ถึง ๑๐๐ ล้านบาท จึงฟังไม่ขึ้น และการที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ภายหลังเมื่อเกินกำหนดแล้ว ๔๐๐ วัน ถือว่าไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) กำหนด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสารินทร์ สะอิดี ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) จึงมีคำสั่งให้นายสารินทร์ สะอิดี พ้นจากตำแหน่ง และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง ซึ่งปรากฏว่านายสารินทร์ สะอิดี ยังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาอยู่ จึงให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินขณะเข้ารับตำแหน่ง คือสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง นายสารินทร์ สะอีดี้ เข้ารับตำแหน่ง ในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ จึงให้พ้นจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ และถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ